

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16.07.2013 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Iwona Iwanek

Protokolant : sekretarz sądowy Dorota Kaźmierczak-Binder

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 16.07.2013 r. w Świdnicy

sprawy M. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wypłatę emerytury za okres od 01.10.2011r. do 31.08.2012r.

z odwołania M. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 15.03.2013 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 15.03.2013 r. znak: (...) w ten sposób, że nakazuje stronie pozwanej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. uchylenie decyzji z dnia 23.09.2011r. w części w jakiej zawiesza prawo do emerytury wnioskodawczyni M. H. za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 31.08.2012r. i wypłatę powyższego świadczenia ;

II. w pozostałej części odwołanie oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawczyni M. H. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. H. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 15.03.2013r. znak: (...), którą strona pozwana na podstawie art. 151 §1 pkt 1 k.p.a. odmówiła uchylenia decyzji z dnia 23.09.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy z dnia 7 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury wnioskodawczyni za okres od dnia 1.10.2011r.

do 31.08.2012r. Powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego wnioskodawczyni wniosła o wypłacenie zaległej emerytury wraz z odsetkami ustawowymi oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Strona pozwana w odpowiedzi na odwołanie wniosła o oddalenie odwołania wskazując, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22.11.2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawczyni pozostając w zatrudnieniu w Starostwie Powiatowym w Ś. złożyła u strony pozwanej w dniu 04.03.2010r. wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 22.03.2010r. strona pozwana przyznała wnioskodawczyni prawo do emerytury począwszy od 01.03.2010r. Wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie i jednocześnie pobierała emeryturę.

Decyzją z dnia 23.09.2011r. strona pozwana wstrzymała wypłatę emerytury od 01.11.2010r., zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 257, poz. 1726) który to akt prawny wprowadzał do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103a. Zgodnie z tym przepisem prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W dniu 03.09.2012r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o doliczenia stażu pracy, załączając świadectwo pracy z dnia 31.08.2012r. z którego wynikało, że stosunek pracy został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 2012r.

Decyzjami z dnia 10.09.2012r. i 13.09.2012r. strona pozwana przeliczyła emeryturę i podjęła wypłatę świadczenia od 01.09.2012r.

W dniu 30.11.2012r. wnioskodawczyni powołując się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. złożyła u strony pozwanej wniosek o wypłatę zaległych świadczeń emerytalnych za okres od 01.10.2011r. do 31.08.2012r. wraz z ustawowymi odsetkami.

Decyzją z dnia 15.03.2013r. strona pozwana na podstawie art. 151 § 1 pkt.1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r.- kodeks postępowania administracyjnego odmówiła uchylenia decyzji z dnia 23.09.2011r. w części w jakiej decyzja ta zawieszła prawo do emerytury za okres od dnia 1.10.2011r. do 31.08.2012r. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji strona pozwana wskazała, że zgodnie z przepisem art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów, a tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytury

dowód: akta emerytalne wnioskodawczyni

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd zważył :

Odwołanie jest zasadne w części dotyczącej wypłaty emerytury za okres od 01.10.2011r. do 31.08.2012r.

Wnioskodawczyni występując do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie postępowania wywodziła swoje żądanie o treść przepisu art. 145a § 1 kpa, stanowiącego, że można żądać wznowienia postępowania w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub

z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (§ 2).

W wyniku wznowienia postępowania organ wydaje decyzję, w której:

1) odmawia uchylecia decyzji dotychczasowej, gdy stwierdzi brak podstaw do jej uchylecia na podstawie art. 145 § 1, art. 145a lub art. 145b, albo

2) uchyla decyzję dotychczasową, gdy stwierdzi istnienie podstaw do jej uchylecia na podstawie art. 145 § 1, art. 145a lub art. 145b, i wydaje nową decyzję rozstrzygającą o istocie sprawy.

W sprawie niniejszej podstawę skargi wnioskodawczyni stanowił wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12 (Dz.U.2012.1285). Zgodnie z tym orzeczeniem art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnioskodawczyni powołując się na powyższy wyrok domagała się podjęcia wypłaty emerytury i wyrównania świadczenia za cały okres zawieszenia jego wypłaty wraz z odsetkami.

Zważywszy w szczególności na uzasadnienie omawianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego w zakresie, w jakim określa ono skutki orzeczenia o niekonstytucyjności omawianego przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS żądanie wnioskodawczyni jest w pełni uzasadnione.

W szczególności wskazano w uzasadnieniu orzeczenia, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011r. Orzekając o niekonstytucyjności przepisu wskazano, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011r.

Wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury z dniem 01.03.2010r., a zatem jej prawo nabyte w zakresie możliwości jednoczesnego kontynuowania zatrudnienia i pobierania emerytury podlega ochronie na zasadach wskazanych w cytowanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Odnosnie argumentów strony pozwanej, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia tj. 22.11.2012r. i z tej przyczyny nie ma on zastosowania do okresu zawieszenia emerytury przed tą datą wskazać należy, że w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i

są ostateczne. Utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że przepis ten nie może być stosowany, poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem już niekonstytucyjnego przepisu – wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 lutego 2013r. (III AUa 41/13 LEX 1280645).

Nie podlegało uwzględnieniu żądanie wnioskodawczynie co do zapłaty odsetek za okres od daty wstrzymania wypłaty emerytury do dnia 31.08.2012r.

Zgodnie z treścią art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. 1a. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Powyższe stosuje się odpowiednio przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość.

Zgodnie z treścią art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.) jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych w określonych w przepisach prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczeń jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Oznacza to, że jeżeli w sprawie ustanie przesłanka spornych okoliczności, decyzja winna zostać wydana w terminie 30 dni od dnia ich ustania, a wypłata świadczenia winna zostać dokonana w najbliższym terminie płatności.

Uwzględniając powyższe wskazać należy, że terminem początkowym dla obliczenia biegu odsetek powinien być dzień ogłoszenia wyroku TK, a organ rentowy od tej daty nie powinien uchylać się od wypłaty świadczenia. Odmowa wypłaty emerytury za okres wcześniejszy, choć okazała się niezasadna, to jednak nie stanowiła okoliczności, za którą odpowiedzialność ponosi organ rentowy gdyż działał w zakresie obowiązujących przepisów i nie mógł samodzielnie zakwestionować ich konstytucyjności. Z chwilą ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego przestały

istnieć negatywne przesłanki uniemożliwiające wypłatę przedmiotowego świadczenia, a jak wynika z akt sprawy wypłatę emerytury wnioskodawczynie podjęto od dnia 01.09.2012r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zmienił decyzję strony pozwanej w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zakresie odmowy wypłaty emerytury począwszy od daty wstrzymania jej wypłaty, a co do żądania odsetek od zaległego świadczenia oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art. 98 k.p.c., z którego wynika, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) w zw. z przepisem § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. (Dz.U. Nr 163 poz. 1348 ze zm.) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zobowiązując stronę pozwaną do zwrotu na rzecz wnioskodawczynie kosztów zastępstwa procesowego w stawce minimalnej.